

EEN KORTE LEIDRAAD

Alle donaties zijn bestemd voor onderhoud en restauratie van deze historische kerk

Inleiding

De Collegiale Kerk van de Heilige Nicolaas is de grootste nog in gebruik zijnde middeleeuwse parochiekerk van Ierland. Hij is gebouwd in 1320 op de plaats van een eerdere kapel. In die tijd werden koor, transepten en schip gebouwd. In de 16^e eeuw, Galway's bloeitijd, werd de kerk uitgebreid met de noord- en zuidvleugels en het zuidelijke transept, de Gezegende Sacramentskapel en de klokketoren. De kerk is opgedragen aan de heilige Nicolaas, een 4^e -eeuwse bisschop van Myra in Lycia (in het zuidwesten van Klein-Azië). Hoewel Sint Nicolaas tegenwoordig vooral bekend is als de patroonheilige van de kinderen, was hij in de Middeleeuwen vooral de heilige van de zeelui. Daarom staan Nicolaas-kerken gewoonlijk in Middeleeuwse havensteden zoals Galway. In 1652, na een negen maanden lang beleg, werd de stad ingenomen door Cromwell's legers. Volgens zijn gewoonte vernielde hij veel van de karakteristieken van de kerk en gebruikte hij de kerk als paardestal. Christoffel Columbus nam hier zo goed als zeker deel aan de dienst in 1477, en zou wel eens geïnspireerd geweest kunnen zijn door de verhalen over de zeevaarder St. Brendan, een Ierse monnik waarvan men denkt dat hij in de 6^e eeuw naar Amerika is gezeild.

Interessante onderdelen van de kerk

1. Het **doopvont** is laat 16de of vroeg 17de -eeuws en is prachtig gedecoreerd. Twee zijden zijn bewerkt met soortgelijke afbeeldingen in maaswerk als die van de 16de -eeuwse kerkramen. Op drie van deze zijden zijn ook afbeeldingen uitgehouwen van drie franse lelies, een klavertje en een hond. Het doopvont is nog steeds in gebruik.

2. Het grote pseudo-**Keltische kruis** bij de noordelijke wand is een gedenkteken voor verscheidene parochieleden die sneuvelden in de Eerste Wereldoorlog (1914-1918).

3. De twee vaandels die aan weerszijden van de ingang naar de Gezegende Sacramentskapel hangen, zijn **oorlogsvaandels van de Connaught Rangers**, een oorlogsdivisie gevormd in 1793 die opereerde tijdens de oorlogen met Spanje (1808-1814).

4. de "**Vocational Stones**", de **beroepsstenen**. Op de vloer aan de noordkant ligt een verzameling grafstenen waarvan een aantal de symbolen draagt van het beroep van de overledene. Eén vertoont drie gekroonde hamers, het teken van de goudsmit. Een andere draagt de symbolen van een steenhouwer, en weer een ander die van een wolhandelaar (een herdershond en een grote schaar). Andere stenen dragen de beroepssymbolen van een kuiper of timmerman en van een kleermaker. Bij de restauratie van de kerk zijn in een massagraf op dit terrein 300 à 400 skeletten gevonden.

5. De **Gezegende Sacramentskapel**. Bij de deur van de kapel is een stenen **lezenaar**. Hij is mogelijk uit de refter van het vroeger ten westen van de kerk gelegen Collegehuis gered, toen dat in 1836 werd gesloopt. De lezenaar werd met etenstijd gebruikt als een lid van de gemeenschap uit de Bijbel voorlas. Ook interessant is de van een grafsteen gemaakt **piscina** bij het altaar. Het is een liturgisch waterbekken waarin de priester zijn handen wast en het wordt ook gebruikt om wijwaterbakjes in af te wassen. Verder zit er in de muur boven de deur een 15de/16de -eeuwse gegraveerde steen, die mogelijk onderdeel was van een graf en hier is geplaatst tijdens de renovatie van de kerk in de vijftiger jaren van deze eeuw. De kapel ontleent zijn naam aan de Middeleeuwse gewoonte om het sacrament te bewaren in een zijkapel in plaats van in een tabernakel achter het altaar.

6. De vrijstaande **Benitier** of **Wijwaterbak** is een van de meest ongebruikelijke karakteristieken van de kerk. Hij dateert van eind 15de of begin 16de eeuw, en is er een van het zeer zeldzame soort dat gewoonlijk werd ingebouwd in de muur van de kerk. Op de **waterlijst** (lijst met hellend bovenvlak om inwatering tegen te gaan) boven de deur van de klokketoren, naast de bibliotheek, is een inscriptie van de Middeleeuwse scène van 'de hond van de hemel die de haas van de ziel nazit over de brug van de eeuwigheid'. Hoog daarboven is de **Melaatsengalerij**, die ondanks de naam, enkel toegang geeft tot de klokketoren. De galerij heeft gegraveerde stenen van hetzelfde type als die in de zijkapel. Ook deze zijn hier ingemetseld tijdens de restauraties in de vijftiger jaren.

7. De **Henry Bibliotheek** bevindt zich in het noordelijk transept, een deel van de kerk dat volgens de traditie is verbonden met de French familie. Het bevat meer dan 4.500 boeken die zijn geconserveerd volgens een van regeringswege vastgesteld plan. De collectie is een goed voorbeeld van een Victoriaanse bibliotheek en was bezit van Dominee Joseph Henry. Oorspronkelijk bevond deze bibliotheek zich in St. Mary's Cathedral in Tuam. Op een console in de van de bibliotheek toont een prachtige 16de -eeuws beeldhouwwerk een man die twee druiventrossen vasthoudt.

8. De **Kruisiging**. De kamer boven de Kruisiging bevat een klokkenspel van 10 klokken daterend van 1590-1898.

9. **De Preekstoel** is ter nagedachtenis aan Dominee James Daly, de laatste 'bewaker' van de heilige Nicolaas. Hierboven een beeldhouwwerk van een 'Manticora' (half man, half leeuw). Zijn geknoopte staart wijst op een nederlaag van het kwaad dat hij vertegenwoordigt. Het vaandel in de buurt van de preekstoel toont de wapens van de 'veertien stammen van Galway', waarvan vele de kerk in zijn lange geschiedenis schenkingen deden.

10. **Het koor** is een van de oudste delen van de kerk, waarvan een deel van een oudere kerk op deze zelfde plek. Interessant zijn de stenen stoel of **sedella**, de kleine **piscina** en de Bisschopsstoel met baldakijn. Het gebrandschilderde glas van het koor en het westelijke raam zijn ter nagedachtenis aan de leden van de families Persse en Fleetwood-Berry. De oost- en westvensters zijn laat 19de -eeuws en van Duitse makelij.

11. **Het Walker-orgel** (1912) bevindt zich in de vroegere **St. Patrick's Kapel**. Het oorspronkelijke orgel stond in het zuidelijk transept, bovenop het graf van James Lynch. In de 19de eeuw, vóór de aanschaf van het orgel, werden de diensten begeleid door twee harpspelende vrouwen.

12. **De Christus-Kapel** bevat de **Kruelsvaarderstombe** uit de 13de eeuw of begin 14de eeuw, het oudste graf van de kerk. Hij zou afkomstig kunnen zijn uit een nabijgelegen kapel van de **Tempelridders**, die in 1324 is vernietigd. De inscriptie is in Normandisch Frans en hij is versierd met een bewerkt kruis. Het ronde oculusraam is ook een gewoon kenmerk.

13. In de 16de eeuw liet de familie Lynch het zuidelijk transept vergroten, dat sindsdien het **Lynch Transept** heet. In de muur, bij de Christuskapel bevindt zich een lang 16de -eeuwse grafsteen met in vlechtmotief "Keltische Renaissance."

14. **Het Lynch Venstergraf** draagt het Lynch-familiewapen en twee engelenfiguren. Volgens zijn gewoonte hebben Cromwell's mannen de gezichten vernield in 1652. Enkele sporen van de originele verf zijn nog te vinden op deze en veel andere beeldhouwwerken in de kerk. De plaquette is ter nagedachtenis aan Stephen Lynch, de "schrik van de vijand".

15. De 15de / 16de -eeuwse **laatgotische altaartombe** langs het transept is verbonden met de familie Lynch. De onthoofde "Christus die de vijf wonden toont" is nog zo'n typisch kenmerk van deze kerk.

16. In de hoek van het transept zijn de overblijfselen van het graf van **James Lynch**, de eerste burgemeester van Galway. Een plaatselijke maar onbewezen overlevering zegt dat hij zijn eigen zoon heeft opgehangen. **De Lege Lijst** op de muur boven het graf heeft mogelijk een geschilderde afbeelding of een inscriptie bevat. Het verhaal dat het oorspronkelijk de ikoon **De Wenende Madonna van Győr** bevatte is niet bewezen.

17. **Het Transfiguratie-raam** (1946) is een mooi voorbeeld van Iers gebrandschilderd glas.

18. **Het Schoenmakersgraf**. Ingemetseld in de muur is een uniek exemplaar van een 16de -eeuws vlechtwerkkruis uit de "Keltische Renaissance". De gedenksteen is voor een schoenmaker en zijn vrouw.

19. Op de kruising van het zuidelijk transept en de zuidvleugel is een gebeeldhouwde boog. Op de volgende boog een engel, de enige in de kerk die nog een hoofd heeft, wat zijn zelfgenoegzame blik rechtvaardigt.

20. De **Leerjongenszuil** in het zuidoosten van het schip verschilt in ontwerp van de rest. Hij ontleent zijn naam aan het verhaal dat een leerling-steenhouwer een meesterwerk moest maken voordat hij een vrij ambachtsman kon worden. De op één na laatste zuil in deze rij draagt helemaal onderaan op de vloer een franse lelie, mogelijk een **steenhouwerssymbool**.

21. Het gewelfde **Zuidportaal** (de tegenwoordige ingang) dateert uit de 15de eeuw maar de ingang zelf is in de 16de eeuw hier gemaakt. De bewerkte fries verbergt een klein mensenhoofd in het beeldhouwwerk: wellicht een Middeleeuws grapje. Hierboven is een kleine kamer die ook werd gebruikt voor de bijeenkomsten van de Galway Co-operatie en later als de **kosterswoning**. De laatste koster die hier woonde bracht er acht kinderen in groot!

22. Hoog boven de ingang van de kerk is een serie **Waterspuwers**, bedoeld om water van het dak af te voeren. Een aantal in de vorm van dieren waaronder een aap en een arend.

23. Rondom de ramen aan de buitenkant is decoratief beeldhouwwerk aangebracht waaronder een draak, twee meerminnen en Jacob met zijn ladder.

24. "**Lynch Memorial Window**" is ingemetseld in de noordelijke balustrade van de kerk. Het bestaat uit een aantal Middeleeuwse fragmenten die in de 19de eeuw aan elkaar verbonden zijn.

Plattegrond van de kerk, waarin aangegeven de speciale bezienswaardigheden.